

Bogu na čast, bližnjemu na pomoč!

GASILEC

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik Fran Ks. Trošt na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno. — Za neude stane vsaka številka 20 vin.

Zvezne zadeve.

Oglas.

V zmislu odborovega sklepa z dne 6. aprila t. l. se naroča društvenim načelnikom, da se imajo glede oprave ravnati po predpisih, razglašanih v »Vežbovniku«. Ti predpisi so veljavni za vsa zvezna gasilna društva. Osobito se imajo **takoj žimnati čopi** pri čeladah, kjer so isti še v rabi, odstraniti.

V Ljubljani, 1. maja 1902.

Fr. Ks. Trošt s. r.,
tajnik.

Fr. Doberlet s. r.,
načelnik.

Zapisnik seje zveznega odbora dne 6. aprila 1902.

Navzoči: Fr. Doberlet, načelnik; A. C. Achtschin, Fr. Trošt, L. Stricelj, Jos. Fajdiga, Ivan Rus, Ad. Guštin, Anton Rupert, Mat. Petrič, Fr. Papler in Iv. Urbančič.

Načelnik otvori sejo s pozdravom na navzoče, zabvaljujoč se za ovacije o priliki njegove sedemdesetletnice.

Tajnik Trošt čita došle vloge in njihovo rešitev konkretnim potom, kar se na znanje vzame in odobri.

Blagajnik Achtschin poroča o podporni bolniški blagajnici, slika nje žalostno stanje posebno zategadelj, ker je primeroma le malo gasilcev k isti pristopilo in ker so nekateri blagajnico res v pravem pomenu besede zlorabljali. Ker blagajnica tako ne more dalje poslovati, ker kaže že sedaj primanjkljaj, se sklene to poslovanje do občnega zbora prekiniti in daljno odločbo prepustiti občenemu zboru.

Vdovi umrlega gasilca Šulna v Krškem dovoli se 25 K pogrebne.

Določi se občni zbor na dan 10. avgusta t. l., in sicer bode isti v Kamniku. O tej priliki praznovalo bode kamniško gasilno društvo svojo dvajsetletnico in otvoritev novega gasilnega doma.

Guštin povabi odbor, da se udeleži petindvajsetletnice gasilnega društva v Novem mestu o priliki otvoritve vodovoda.

Dne 6., 7. in 8. septembra vršil se bode avstrijski gasilski shod v Solnogradu. Kot delegati se volijo Achtschin, Trošt in Guštin.

Sklene se poslati visokemu deželnemu odboru spomenico, naj isti ne presoja prestrogo prošnji onih gasilnih društev, katere niso iste popolnoma v redu napravile, osobito naj se ozira na ona gasilna društva, katerih člani so samo priprosti kmetovalci, ki toraj nimajo dovolj zmožnosti za to.

Naroča se tajniku, da bo imel svoječasno pri gasilnih društvi pouk, kako voditi vse potrebne društvene knjige in zapisnike.

Sklene se, društvenike na to opozoriti, da se imajo glede oprave držati jasnih določil in predpisov. Odstraniti pa je brezpogojno za vselej žimnate čope pri čeladah. Ta sklep je razglasiti v »Gasilecu«.

Ker je bil s tem dnevni red izerpljen, sklene načelnik po dveurnem razgovoru sejo.

Avstrijski gasilski shod.

V zmislu sklepa stalnega odbora avstrijske državne gasilne zveze z dne 3. novembra 1901 vršil se bode VII. avstrijski gasilski shod od 6. do 8. septembra 1902 v Solnogradu.

Povodom tega shoda došlo je stalnemu odboru prijazno vabilo **bavarske gasilne zveze iz Monakovega**, da bi zborovalci to zvezo se svojim obiskom v Monakovem počastili.

Iz Solnograda bi se odpeljali zborovalci dne 8. septembra popoldne in dospeli v Monakovo proti večeru. Vsi, ki se zanimajo za gasilstvo, so vabljeni, da se tega izleta udeležijo, da se pouče o ondodnih gasilskih pripravah, ki so mej najdo-vršenejšimi, kar bi bilo le v prospeh in korist domačega gasilstva.

Tisti tovariši, ki nameravajo se tega izleta udeležiti, se pozivljajo, da to svojim gasilnim zvezam naznanijo. Udeleženci ne vzemo seboj niti čelad niti sekiric.

Stalna avstrijska državna zveza:

Za odbor:

Reginald Czermack
c. kr. komercialni svetnik.

Praznovanje sedemdesetega rojstnega dne našega očeta Doberleta.

Minoli so dnevi slavnosti, v zadoščenje in radost nam je, da smo videli toliko gasilcev, zastopnikov društev naše domovine, pa tudi gasilcev izvan nje, in oni, ki niso mogli radi oddaljenosti priti, pozdravili so brzojavnim potom našega očeta, radujoč se tako v duhu z nami.

Dne 5. aprila so se kmalu popoldne začele zbirati deputacije gasilnih društev, kakor so došli posamični vlaki. Zvečer je bilo vrvenje okrog »Mestnega doma«, kjer je bilo vse polno gasilcev, ki so čakali na odhod k serenadi. Ob določeni uri odkorakali so gasilci, nad 300 mož, na čelu jim društvena godba, pod poveljstvom podnačelnika zveze gosp. Achtschina po mestnih ulicah do stanovanj očeta Doberleta. Cela Franciš-kanska ulica bila je napolnjena z gasilci in nebrom družega občinstva, razsvetljevalo jo je veliko število plamtečih bakelj. Med tem, ko je godba svirala več komadov, šla je deputacija zveznega odbora, odbor ljubljanskega gasilnega društva, deputacija gasilcev iz Opatije in Beljaka, v stanovanje poklonit se jubilarju in mu čestitati. Po serenadi zbrali so se gasilci v veliki dvorani »Mestnega doma«, katero so popolnoma zasedli se stranskimi prostori vred, tako da je celo prostora primanjkovalo.

V pisarni zbrali so se posamezni zastopniki gasilnih društev, med katere je stopil gosp. Doberlet. V imenu zbranih čestital mu je načelnik kamniškega gasilnega društva, gosp. Fajdiga, na kateri čestitki se je gosp. Doberlet z ginjenim srcem zahvalil. Ko je zvezni podnačelnik z tajnikom predstavil posamične člane deputacij, podali so se vsi v veliko dvorano, kjer se je razvila neprisiljena domača zabava.

Podnačelnik zveze gosp. Achtschin pozdravi vse navzoče; potem je imel tajnik zveze, Trošt, slavnostni govor, opisujoč

gosp. Doberletovo nesebično delovanje za gasilstvo na Kranjskem. Med govorom bila je večkratna burna ovacija, ki je dospela do viška ob sklepu.

Gosp. Doberlet se je s toplimi besedami zahvalil za počestčenje; ta dan mu bode vedno v najlepšem spominu, in veseli ga videti zbrano okrog sebe tako mnogobrojno četo, videti da se gasilstvo ceni in vedno bolj napreduje v korist naše domovine.

Govorili so še razni tovariši, med njimi gosp. Fajdiga iz Kamnika, gosp. Turk iz Ljubljane, gosp. Doberlet ml. iz Opatije, gosp. Benda iz Beljaka itd.

Pozna je bila vže ura, ko so se razhajali gasilci, a bilo je pač tudi težko ločiti se od tako lepe, prijetne družine, zbrane krog svojega očeta. Društvena godba je neumorno svirala in pripomogla k presrečni zabavi.

V nedeljo zjutraj so se zopet gasilci zbrali pred «Mestnim domom» in odkorakali z godbo na čelu k sv. maši v Trnovsko cerkev, ki jo je daroval društveni dušni pastir preč. gosp. prof. Gnjezda, na koro pa je pel domači pevski zbor. Glinjiv je bil prizor, ko je došel slavljenev v spremstvu preč. gosp. župnika Vrhovnika do svojega sedeža; cerkev je bila vsa razsvetljena in okinčana. Čast in zahvala preč. gosp. župniku Vrhovniku, ki se pa tudi ponaša, da je jubilar ravnó iz njegove župnije in da si je izvolil ta božji hram, da se tukaj zahvali Bogu, da mu je dal včakati starost 70 let.

Po sveti maši defilirali so gasilci pred gosp. Doberletom, ki je stal poleg svoje rojstne hiše. Sprevod se je pomikal potem po mestu skozi Frančiškanske ulice, kjer je bila na domu vsa jubilarova družina zbrana. Z «Na pomoč!» klici so gasilci pozdravljali tudi tukaj očeta in njegovo rodbino.

Pred «Mestnim domom» se je sprevod razšel. Gasilci so se podali k Zvezdi in Hafnerju; v Hafnerjevi pivovarni je svirala društvena godba.

Ob 10. uri dopoldne poklonila se je jubilaru deputacija veterancev. Poveljnik gosp. Mihalič je srčno čestital častnemu članu veterancev, ki si je stekel tudi za to društvo obilnih zaslug. Dalje so se predstavile tudi deputacije onih gasilnih društev, ki so došla z jutranjimi vlaki.

Pri tej priliki izročil je jubilaru zvezni tajnik Trošt častno diplomu zveze gasilnih društev poudarjajoč, da, če kdo, Doberlet zasluži, da je vsakemu gasilecu vzor, in ime Doberlet bo v kranjskem gasilstvu živelo in slovelo, dokler bode obstajalo.

Popoldne zbral se je zvezni odbor z drugimi gasilci v Hafnerjevi pivarni k skupnemu obedu, a po obedu so nekateri napravili izlet v Kleče.

Slavljencu in zveznemu odboru došlo je od raznih strani mnogo brzobjavnih in pismenih čestitek; poleg tega so mu razni dostojanstveniki osebno čestitali v njegovem stanovanju. Od mnogih pismenih čestitek omenimo naj sledeče:

Vaše blagorodje!

Danes obhajate, blagorodni gospod, Svojo sedemdesetletnico. Iz cele dežele prihajale Vam bodo odkrite čestitke k tej slavnosti in tudi podpisani deželni odbor drage volje porablja to priliko, da Vam izreče svoja voščila in svoje spoštovanje. Vaše življenje, blagorodni gospod, posvečeno je bilo občni blaginji, in lahko Vas s posebnim zadovoljstvom navdaja zavest, da je bilo to življenje tudi plodonosno. Danes Vam bodo čestitala prostovoljna gasilna društva iz cele Kranjske in dovolj imajo za to vzroka: Vi, blagorodni gospod, ste kot ustanovitelj, organizator in pospeševatelj gasilstva z vso požrtvovalnostjo delali na to, da so gasilna društva dospela na tako visoko stopinjo. Dežela kranjska Vam mora biti za to odkrito hvaležna in deželni odbor le iskreno želi, da bi Vam bila še dolgo ohranjena ona čilost, katere se veselite danes, in kateri je pripisati tolikanj Vaših blagodejnih činov.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1902.

Deželni glavar:
Detela s. r.

Vaše blagorodje!

Današnjega dne, ko Vam je bilo izkazanih toliko počestčenj, tudi jaz ne bi hotel zamuditi, da Vam ne izrazim svojih najboljših in najiskrenejših čestitk. Bodi Vam občno pripoznanje Vašega dolgoletnega humanitarnega delovanja zaslužno plačilo za Vaše uspešno delovanje in bodite prepričani, da je tudi jaz v polni meri cenim.

S popolnim spoštovanjem

Hein s. r., c. kr. deželni predsednik.

Velecenjeni gospod Doberlet!

Vaš 70. rojstni dan, ki ga bode, duševno sveži in telesno krepki, jutri praznovali, pozdravljam toliko veselejše, ker spoštujem v Vas tudi ljubega, dobrega prijatelja svojega nepozabnega očeta. Vi gledate lahko s polnim zadoščenjem na dolgo vrsto let, ki ste jih preživeli, ker pomenijo javnemu blagru posvečeno življenje, polno krepkega dela in požrtvovalnosti. Vaše zasluge kot ustanovitelj ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva in kot organizator gasilstva na Kranjskem ostanejo z neizbrisnimi črkami zapisane v zgodovini teh dobrodelnih naprav. Z odkrito željo, da naj Vam Bog podeli še dolgo življenje, srečo in blagoslov, ostajam, Vas srčno pozdravljam, z odličnim spoštovanjem Vaš odkrito udani

Oton Detela s. r., deželni glavar.

Brzobjavka iz Toplice-Schönaua:

Očetu kranjskega gasilstva in dolgoletnemu zvestemu so-trudniku pri spopolnitvi avstrijskega gasilstva in rešilnih družb najsrčnejše in najodkriteljše čestitke k njegovi 70letnici. Dobri Bog dodeli, da ostaše naš velecenjeni zvesti tovariš svoji rodbini, svojim someščanom in plemenitemu gasilstvu ohranjen.

Državna gasilska zveza:

Komercialni svetnik Czermack
predsednik.

Pismo izrazili so svoje čestitke med drugimi tudi prevzvišeni gosp. nadbiskup v Zagrebu Juraj Posilović in cesarski svetnik gosp. Ivan Murnik, dalje gasilske zveze, ki so zastopane v državni gasilski zvezi in Česka ustredni hasičska jednota v Horažďovicích.

Med brzobjavnimi čestitkami navedemo le one od gasilcev in gasilnih zvez: Celovec, Moravska Ostrava, Inomost, Jožefovo, Brno, Zagreb «vatrogasno društvo» in «zajednica vatrogasnih društava», Karlovac, Samobor, Varaždin, Jaska, Opatija, Belapeč, Bled, Bohinjska Bela, Črnomelj, Dobropolje, Gorenjavas, Krško, Jesenice, Št. Jernej, Kočevje, Leše, Mirna peč, Št. Peter, Poljane, Ribnica, Stari trg pri Ložu, Skočjan, Šmartno pri Litiji, Toplice, Motnik, Kamnagorica in Št. Rupert; dalje od dunajske prostovoljne gasilne družbe.

Minuli so slavnostni dnevi, a ljubezen do očeta ne bode v sreih kranjskih gasilcev nikedar izginila. Na pomoč!

Tridesetletnica zdravnika gospoda Frana Finza.

Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo je slavilo v soboto, dne 10. maja t. l., izredno slavje. Društveni zdravnik, gospod Fran Finz, je namreč obhajal tridesetletnico svojega delovanja kot zdravnik ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva in ob enem štiridesetletnico svoje zdravniške prakse. Jubilar je skozi dolgo dobo tridesetih let deloval prostovoljno, z največjim in najboljšim uspehom na polju človekoljubja v ljubljanskem prostovoljnem gasilnem društvu in potemtakem je vsekako na mestu, da se žnjim natančnejše seznanimo.

Gospod Fran Finz se je rodil dne 20. novembra 1835. leta v Ljubljani in je do leta 1852., bivajoč pri svojih roditeljih, študiral v Ljubljani. Leta 1852. se je posvetil ranocelniškim študijam v Gradcu, katere je po daljšem presledku dne 24. aprila 1861. leta tudi dovršil. Finz, kakor rečeno, je imel med študijami večji presledek, ki mu ga je pouzročila vojaščina. Leta 1853. je bil potrjen k vojakom in najprvo ga vidimo kot zdravniškega pomočnika pri 18. poljski bolnici v Zloczowu v

asistenci zdravnika dr. Wittenbauerja, leto pozneje pa je bil prideljen k 7. poljski bolnici v Przemysl, kjer je razsajal legar, da je bil strah. In Finz, kakor je rad in pogosto zatrjeval polkovni zdravnik dr. Dörfel, je z veliko spretnostjo mnogo pripomogel, da se je udušila epidemija. Komaj se je poleglegar v Przemyslu, izbruhnila je z veliko silo kolera v Brodeh na ruski meji, in Finz je bil delegiran k polku cesarjevih huzarjev v te kraje. Tu je v asistenci polkovnega zdravnika dr. Adlerja in v podredbi slavnoznane polkovnika grofa Schaffgotscha storil, kolikor je največ mogoče bilo. Od tod, kakor že omenjeno, se je vrnil jubilar k svojim študijam v Gradec. Po dokončanih študijah je jubilar služil kot provizor, kot okrajni ranocelnik in distriktni zdravnik v Admontu, Št. Lenartu, Kozjem, Trebnjem in v Ljubljani. Jubilar je bil tudi nad 23 let tovarniški zdravnik v c. kr. tobačni tovarni, kjer je sedaj umirovljen, in od leta 1894. je sodnijski zdravnik pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani.

Gospod Finz si je s svojo spretnostjo in s svojim zdravim humorjem povsod pridobil največje simpatije, in dne 10. maja t. l. ga ni slavilo samo ljubljansko gasilno društvo, slavilo ga je tudi ljubljansko zdravništvo, občinski zastop ljubljanski, zastopniki zunanjih gasilnih društev in obilo občinstva iz raznih slojev ljubljanskega prebivalstva. Slavnost se je vršila v Hafnerjevi pivarni, ki je bila ob 8. uri že natlačeno polna. Med gosti smo opazili župana ljubljanskega gosp. Hribarja, zdravstvenega svetnika dr. Kopřivo, primarija dr. Gregoriča, dr. Krajca, predsednika zveze kranjskih gasilnih društev gosp. Doberleta, zastopnike zveze, več častnih članov ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva i. t. d.

Slavnostni večer je otvoril načelnik ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva gosp. Štricelj s specijelnim pozdravom na župana, zastopnike zdravniške zbornice in predsednika zveze kranjskih gasilnih društev. Pobočnik ljubljanskega gasilnega društva gosp. Turk je v markantnih potezah naslikal v svojem slavnostnem govoru zasluge gospoda jubilarja in občinstvo je z navdušenjem priznavalo jubilarjeve zasluge. Jubilar sam je rekel v svojem poznejšem govoru, da nima primernih besedi v zahvalo za to ovacijo in da mu radosti zastaja beseda. Potem, ko so v primernih govorih poslavlili gospoda jubilarja župan ljubljanski gosp. Hribar, zdravstveni svetnik dr. Kopřiva, gosp. Doberlet, dr. Gregorič, član ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva gosp. Stare v imenu društvenikov, izročil mu je načelnik ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva gosp. Štricelj v spomin na to slavo in v znak globokočuteče hvaležnosti za njegovo neumorno delovanje v društvu krasno darilo, nad katerim sta imeli prisotna slavljenčeva gospa in hčerka posebno veselje. Po oficijelnem delu se je pričela prosta zabava, ki je trajala do pozne noči, in tuintam se je slišalo, da ljubljansko prostovoljno gasilno društvo že dolgo ni imelo takega večera, kot je bil Finzev. Če še omenimo, da je cel večer pridno in prav pohvalno sviral ljubljanska društvena godba, smo v glavnih potezah označili slavnostni večer zdravnika Frana Finza o priiliki njegove tridesetletnice.

Došlo je več pismenih in brzojavnih čestitek in sicer iz Opatije, od c. kr. tobačne tovarne, iz Novega mesta, Radovljice, Pulja, Vevč, Borovnice in Vrhnike. B.

Jubilejna ustanova avstro-ogrskih zavarovalnic na Dunaju

razglašala svoj računski zaključek za leto 1901. Iz tega zaključka posnamemo, da je došlo tej ustanovi l. 1901. 101 prošnja za podporo. Od teh prošenj je bilo 60 ugodno rešenih, 25 se jih je radi nepravilnosti zavrnilo in 16 jih se bode upoštevalo letošnje leto.

Razdelilo se je tekom leta podpor in ustanov v znesku 5200 K. Izmed kranjskih prosilk so bile vse uslišane, ki so prošnje pravočasno vposlale, in sicer so dobile: Helena Bidove v Kranju 100 K, Ivana Kovačič v Borovnici 100 K, Marija Ločnar na Bledu 100 K, Urša Kavčič v Ljubljani 60 K in Antonija Zaplotnik v Kranju 60 K.

Kako se prošnje pripravljajo, razglašeno je bilo v «Gasileu» z dne 10. marca t. l.

Društveni načelniki naj pripravijo te prošnje in jih pošljejo najkasneje **do 27. maja t. l.** zveznemu tajniku Fr. Ks. Troštu na Igu pri Ljubljani. **Vodstvo zveze.**

Gasilna postava iz leta 1785.

Priobčil A. C. Achtschin.

(Konec.)

§ 42. Kadar te tedaj ena nova hifha sida, je treba gledati, de fe, aku je le mogozhe, ena fhterna fskople, inu fe ne fmej pervolénje k' sidanji drugazhi, kakor s' to saveso, dati.

§ 43. Kir tekozhe vode, potoka, ali studenza ni, je treba, s' kakufhno lusho, s' fberkam od kapnize, inu taku naprej, sa dobru vseti, tër vfaj tega smankati ne fmej.

§ 44. Tudi je treba fkerbeti, de se v' eni fili vfelej konji dobe. Sa to vosnikam, mlinarjam, pekam, volarjam, mefarjam, inu drugim, kateri konje dershe, dolshnoft naloshiti sna, de sraven te gmej dolshnofti, fvoje konje k' ogni poftaviti, fhe posebe eden sa drugim ovujsdane konje parpravlene dershe, de, kadär naglu ogèn vun pride, hitru perpravo sa gafsiti, vodo, inu kar je ficer potrebniga vkup fpelejo.

§ 45. Kar je le mogozhe ima vfaka gmej, burgarfka hifha pod ftreho en zhùber vode perpravlene imeti, inu de v' eni fili gofpodar fam gafsiti, ali svoje ludí poflati more, ima on vfaj s' nekaterimi vèrzhí is lèfsá, ali flame, tër dobru ofmolenimi, previden biti.

§ 46. Tudi ima vfaka burgarfka hifha s' eno dolgo lojtro, s' enim akam, inu s' eno veliko laterno s' sadershajam, kir fe na sid obefsi, previden biti, sa to, de, kadär po nozhi ogèn vun pride, gafso ras-fvetlí, fkusi katero fe perprava sa gafsiti, inu voda pelati more.

§ 47. Kar pak vezhi, inu bolfhi hifhe sadene, imajo Magistrati, ali Gosposke, inu kar gosposkine hifhe, grafhine, klofhre, inu farovshe, inu t. n. po mejftih, inu tergh sadene, imajo zefs. krajl. Krafsije obfoditi, koliku vfaka tih hifh tiga vshe imenuvaniga, ali fhe drugiga orodja imeti more, poftavim, ufsinatih, ali flaminatih korzov, akov, krampov, motik, shelesnih lopát, lèfsenih fhkrofilniz, inu t. n.

§ 48. Sunaj tega fi imajo po vfih krajih mejfta inu tergh is fvojga premoshènja to potrebnu orodje sa gafsénje napriti. Vfaki kraj ima po tim, kakor jé velik, ali majhen, premoshen, ali vbog, vezhi ali majnfhi medene fhkrofilnize na koleh, ali tragah, vosove sa vodo, inu kar sraven flifhi, fode, vezhi inu majnfhi lojtre, ake, shelesne lopate, krampe, motike, ufsinate vèrzhé, laterne, inu taku naprej, imeti.

§ 49. Magistrati, inu Gosposke morejo tedaj brez vfiga odlafhanja fkerbeti, inu sa to dobri flati, de fe vfaka njim podloshna hifha s' to potrebno perprávo sa gafsiti, kar je sa fleherno naprejpišanu, previdi, inu toifto v' dobrim flani ohrani. Od svojih lastnih perprav, inu od tih, katere fe v' grafhinkih hifhah, klofhtrih, farovshih, inu v' takih vezhíh sidánjah po mejftih, ali v' terghíh snajdejo, imajo gosposke v' fhtirih tednih po osnanénji lete poftave en spífs v' Krafsijo poflati, katera bo po tim pregledala, kaj jim fhe manka, inu kaj morejo tedaj fhe nakupiti.

§ 50. Mejftne, ali tershne perprave fe morejo v' enim takim kraji, kamer fe vfako uro lahka pride, hraniti, inu mejftnimu kamrarju, ali fizer pofténim ludem zhes dati, kateri zhes njé fkerb imeli, inu vezhkrat zhes lejtú jih ogledali bodo. Shkrofilnize fe vzhafsih fkufsijo, inu kar je fhkoduvaniga, fe kmalu popraviti pufti: vodni zhùbri, kateri v' mejftnih hifhah, rathovshih, inu drugih ozhitnih sidánjah, perpravleni flati morejo, fe v' pravim zhafsi s' vodó napolnjo, inu fploh rezhi, vfe perprave sa gafsiti fe morejo smeram v' takim flani snajti, de fe v' eni fili vfelej lahka nuzajo, inu de jih ni treba taiftikrat fhe le perpravlati. Taifti, katerim bode fkerb zhes perprave sa gafsiti narozhéna, bodo sa volo njih samude tanko rajtengo dajali, inu tudi fhe k' povernenju te fhkode, katera bi fe fkusi nenuznofte te perprave sgoditi snala, obfojeni.

§ 51. Posebnu pak se urnoft, inu ordenga per gafsénji dofeshe, kadâr se vřakaterimu fvoje opravilu, per ogni vshe popred narozhi, de fleherni bres drusiga povelja, vshe popred fam od sebe vej, kaj on šturiti imá. Sa tega volo imajo Magiftrati, inu Gosposke vse opravila med zehe, inu antverharje na tako viřho ras-dejliti, de bo vřaki antverh fvoje opravilu imel, de eni perprave vkup vosili, eni vodo nořsili, drugi per fhternah, eni per ogni, eni per fhkrofilnizah, eni per vodnih verzhih, eni per lojtrah, ali per drugim orodji se vperali, drugi gafsili, branili, inu doli tergali bodo.

Slařti pak morejo sidarji, zeglaiji, zimpermani, kovázhi, fhlořsarji, inu dimnikarji dobru podvuzhéni biti, s' kaj sa enim orodjam se per ogni snajti, inu h' kaj sa enimu delu perpravleni biti imajo.

§ 52. Ravnu na to viřho imajo tudi mejřtni Gospodje fvoje opravila per ogni vshe naprej med fabo rasdejłiti, inu sraven Kommisřarjov sa ogén, kateri se morejo taku vřelej tam snajti, enim od njih, inu tudi drugim burgarjam posebnu narozhiti, de per ogni ordengo dërřshe, vosove viřhajo, inu ludi k' gafsénji, ampak s' lepim opominajo. Tudi se imajo posebni ludi gori vřeti, kateri se sa vùn klizánje tiga ogná, fa řem inu kje pořhılanje, inu sa druge take pořtranske opravila ponuzajo. Dalej imajo Magiftrati, inu Gosposke foldatam te polizije, zhuvajam, briřham, inu vratarjam narozhiti, de na nevarne ludi, per katerih se je tatvine bati treba, ahtengo dajo, teiřte slařti po nozhi, dokler gori, vùn inu noter jiti ne puřte, inu vrata saperte dërřshe. Zhednikam se sapove, de kadâr ogén vùn pride, per rokah biti, inu řivino prozh gnati imajo. Vře te opravila, inu ludi, katerim fo narozhene, se imajo v' enim posebnim protokoli sapisřati, de te neposabi, kaj vřaki šturiti imá, inu de te taifřti, kateri per ogni fvojo dolřnořt ne řtore, lahka pořhřafajo.

§ 53. Kadâr tedej hrup vřlane, inu se snaminje tiga ogná da, se imajo Burgermařter, mejřtni ali tershni Rihtar s' enim ali drugim ratnim Gospodam, inu Kommisřarji sa ogén, kje kir gori, podati, kamer tudi vřaki hiřhni gořpodar ali řam priditi, ali pak eniga drugiga sadořti mořhniga, tedaj ne otroka, ali pre řtariga zhloveka, s' verzhi, ali s' drugim orodjam, pořlati more.

§ 54. Antverharji, inu drugi ludi, kateri fo sa to, imajo s' orodjam fvojga antverha k' ogni pertézhi, ali pak per fvojim opravili, k' katerimu fo po § 51. navishani, bres vřiga prařhanja te snajđiti pod ořřtro fhtrařfengo, aku pre posnu pri-dejo. Slařti pak imajo taifřti, katerih dolřnořt je, mejřtne ali tershne perprave, inu vodo vkup vofiti, hitru per fvoji dolřnořti se snajđiti, sidarji, zimpermanni, řhtamzarji, řhlořsarji, kovázhi, kateri v' tim kraji, ali tam blisu řtanujejo, imajo s' fvojim orodjam mnogi, dimnikarji pak s' vřimi fvojmi per-drushniki vkup priditi.

§ 55. Vosniki, inu vři, kateri konje dërřshe, tudi nesnani vosniki, kateri zhes nozh ořtanejo řunaj tih, katerim je vshe taku dolřnořt narozhéná, perprave sa gafsénje, inu vodo vkup vofiti, imajo tudi fvoje konje perpravlene dërřshati, de se v' eni fili sa gafsénje, ali pak sa drugo potrebo ponuzati snajo.

§ 56. Ranozelz ima to posebno dolřnořt, de se sraven eniga perdrushnika, s' fvojim orodjam sa prevesati, inu puřhati, per ogni snajde, de tim, katerim se kakufhna nefrezha pergođi, hitru na pomozh pride.

§ 57. Na duhovřhino se saupanje imá, de bo ne řamú, aku bo mogozhe, fama na pomozh pertekla, inu řromakam fvoje perprave sa gafsiti pořlala, ampak tudi drugim ludem s' dořrim exempelnam naprejřhla.

§ 58. Per gatsénji imajo vři prizheozhi Burgermařtru, mejřtnimu, ali tershnimu Rihtarju, inu kommisřarjam sa ogén, ali drugim naprej-pořtavlénim, bres nasaj govarjanja, ali od-lářhanja pokorřhino řkasati.

§ 59. Vunder pak se na taifřte saúpa, de oni, kadar ludi k delu te nepokorne, ali lene perganajo, te nepotrebne, gle-dovze, kateri sa delu niřo, inu řhe drugim na poti řtoje, prozh gonijo, per tim inu vřakim drugim opravili to řpodobno

maniřo, inu mařnořt pred ozhmi imeli bodo. Tudi se imajo ti prizheozhi ludi od vřiga nepotrebniřa vpitjá, inu kriřhanja obdershati.

§ 60. Treba je tudi řkerbeti, de je pot, kir se voda, inu perprave sa gafsiti k' ogni nořřijo, řrej puřhéná, inu de je po nozhi řvitla; de se vořovi, kateri k' ogni, inu ti, kateri od ogná prozh pelejo, na poti ne řrezhajo, de se tedaj sa kje inu prozh pelánje dve posebne poti na dveh řtraneh narede, de se, aku je mogozhe, ludi, kateri vodo podajajo, v' dve vřřti pořtavijo, katerih ena s' vodó napolnene jemparje, vedre od roke do roke dá, ta druga pak te prasne sa napolniti isrořhi; inu de se na tako viřho ordenga dërřhi.

§ 61. Per gafsénji se morejo fhkrofilnize, ali fhprizovnice ne pruti vetru, ampak po vetru pořtaviti. Dokler v' enim zimri, ali kevđri, ali velbi, ali kakufhni drugi saperti hranbi gori, je treba ogén, kakor perlořnořt perpuřři, s' rořhnimi fhkrofilnizami pogafsiti, vodo gori řlivati, vrata, okna, inu druge line s' řemlo, s' řuřham, s' řnojam, kamni, s' řeglam, inu s' tako řrezhjo řadelat, de ogén pre hitru vùn ne puhne, inu ne pre naglu, bres potrebe, ampak tudi ne pre posnu poderat řazheti.

§ 62. Namrezh, kadâr ogén taku řilnu okoli řebe řejshe, de se drugazhi ne more lohka vřřaviti, je treba bres vřiga vřmilénja te nar blishe hiřhe, katerih bi se ogén perjeti řnal, doli řřergati, inu potreti.

§ 63. Taifřti, katerih hiřhe se sa volo ogná odkrijejo, ali poderó, vře te pravize řadobe, kakor vuni, kateri fo pogoreli, inu zhe se řkusi to, de fo njih hiřhe odkrite, ali poderte ble, řel kraj ořhranen řil, ali zhe se je kakufhna druga nefrezha odvřnila, imajo řhe pořebe dozhakati, de se řim řhkoda, kolikur bo mogozhe, povřnila bode.

IV.

Kaku se řhkoda odvřniti more, katera se řgoditi řna, kadar je ogén vshe pogafsén.

§ 64. Kadâr je ogen vshe pogafsén, imajo ludi, inu perprave sa gafsiti taku dolgu na pogoriřhi ořřati, kakor bodo taifřti sa dobru řnajđli, kateri per ogni řapovedat imájo. Obeden se tedaj bres pervolénja te gosposke prezh pobrati ne řmej.

§ 65. Kadar je řenalu goretí, je treba ahtengo dati, de se ogén řkusi řherjavzo, katera bi pod řepelam, inu řasipam řhe řleti řnala, řupet ne vname. Sa to se more pogoriřřhe, taku dolgu, de se řopolnama ořhladi, řhe řmeram s' vodo řolivati. Tudi je treba, posebne varhe kje pořtaviti, de na ogén, kateri bi se řupet vřeti řnal, ahtengo dajo.

§ 66. Kadâr je nevarnořt tiga ogná řopolnama preřhla, se morejo perprave sa gafsiti vse na en kraj vkup řnéřti, te, katere mejřtu, ali řtergu řliřřhijo odlořhiti, inu te, katere drugim ludem řliřřhijo, tudi řnim nasaj dati. Kar se je řkasilu, řlomilu, ali řzlu pokonzhálu, se more taku hitru, kakor je mogozhe, popraviti, ali preñaredit puřřiti.

§ 67. Kmalu ta dan po tej nefrezhi se more zefs. řrajl. Krafřiji taifřta na řnánje dati.

§ 68. Sa tega volo ima gosposka per tej prizhi řprařhati, inu na tanku preiřřkati, kaku je ogén vùn priřřhal, de teiřte, kateri fo morebiti řkusi njih řanikernořt k' tej nefrezhi per-lořnořti dali, pořhřafajo, te pak, od katerih bi se řvedilu, de fo s' naprejřřeto řudobijo řařhgalí, řlavnim pořřavam řhes dájó.

§ 69. Aku bi se en řhlovek řstopil, od řprav sa gafsiti, kaj prozh vřeti, s' řorednořti kaj pokasiti, vedeozhe kaj řroditi ali kupiti, leta imá tudi od gosposke fvojo fhtrařfengo dozhakati.

§ 70. Letí pak, kateri is řudobije tiga řerza od tih v' nevarnořti řnajdeozhih, ali vshe na řřan řpravlenih řrezhi kaj řkradejo, ali to, kar se řnim v' eni taki fili saúpa, řataje, imajo, kakor ti nar řudobniřhi tatje, po řlavnih pořřavah, bres vřiga vřmilénja řojeni biti.

§ 71. Katerih delu se je pak per ogni posebnu nuznu fkasalu, leti imajo, drugim sa en dober exempel, ozhitnu podaruvani biti. Namrezh temu, kateri je Rihtarju tiga mejsta, ali terga, ali drugi Gosposki, katera se v tim kraji snajde, ta prvi od ognja na snanje dal, fe 1 fl., temu, kateri je ta prvi vodo k' ogni perpelal, 1 fl. 30 kr., temu, kateri jo je ta drugi perpelal, 1 fl., dimnikarju, kateri je, kadar ogen v dimniki vunpride, ta prvi fkusi slesel, 2 fl. inu temu, kateri je ta drugi fkusi slesel, 1 fl. is mejstne, ali tershne kafe plazha.

§ 72. Mejstu ali tereg pak ima te inu druge fhpndje, katere je ogen potrebne fluril, per hifhnimu gospodarju notri-prinefti, kateri, ali kateriga goftazhi fo fkusi njih nemarnost k' tej nefrezhi perloshnost dali. Vunder pak se njemu ta praviza perhrani, de ta dnar fkusi Gosposko, inu po njej fodbi, supet od tega, kateri je ta pravi urshoh tiga ognja bil, sterjati sna.

Perstavki.

I.

Se ojftu prepove, v' ftalah, hlevih, fkdndih, fhupah, drevnizah, fenizah, inu drugih krajih, kir se rezhi, katerih se ogen rad prime, hranijo, tobak piti, ali odkrito luzh ali sherjavzo kjé prinéfti. Ti, kateri zhes to prepoved grefhe, imajo

II.

po postavah zhes hude, vunder ne glavne djanje, po zhetertim kapitelni, 57. inu 58. odstavki, s' jezho, inu sa volo posebne nemarnosti tudi na trupli, bres vfmlenja fhtrani biti.

III.

Imajo vse Gosposke to posebno dolshnost na febi, bres prenehanja zhuti, inu na dopolnenje te postave savolo ognja gnati, inu ne famu ta v' leti postavi naprejpifani ogled vfaku lejtú dvakrat sagvifhnu derstati, ampak tudi fizer v' neprevidenih zhafsih, inu dnevih, kraje, kir se rezhi, katerih se rad ogen prime, preifkati, inu hifhne gospodarje inu ozhete k' enaki fkerbi perganati.

Bolniška podporna blagajna.

Od raznih društev dohajajo, vzlic naznanilu, da je bolniška blagajna začasno prenehala svoje delovanje radi nedostajanja sredstev z dnem 1. aprila t. l., še vplačila in naznanila bolnikov.

O bolniški blagajni bode razsodil občni zbor zveze dne 10. avgusta, zato naj se ne pošilja denarnih prispevkov za isto, niti naznanil o obolelih.

Denarni zneski, ki so se preveč vplačali, se bodo ali vračunali ali pa vrnili.

Prošnje za podporo takim, ki so pri požarih ali vajah ponesrečili, se pa še vedno, kot prej, rešujejo, in le take naj se pošiljajo z zdravniškim certifikatom.

Zvezno vodstvo.

Dopisi.

Bled. Občni zbor našega gasilnega društva je bil dne 23. svečana t. l. v društveni sobi.

Navzočih je bilo 32 gasilcev, kot namestnika župana sta bila navzoča dva občinska svetovalca.

Načelnik Rus otvori zborovanje s pozdravom na zastopnika občine in gasilce. Spominja se umrlega podpornega člana gosp. Gustava Valtrinija, kateremu je društvo zadnjo čast izkazalo pri pogrebu s polnoštevilno udeležbo in pozove navzoče, naj v znak sožalja raz sedežev ustanejo. Omenja dalje, da se je dne 23. in 25. prosinca na čast visokima zaročencema nadvojvodinji Elizabeti in knezu Otonu Windischgrätz prirejena razsvetljava vsled poslušnosti moštva prav lepo in v redu izvršila; polaga gasilem na srce, naj povelja vedno tako vestno izpolnjujejo, ker s tem delajo čast sebi in društvu. Naznanja dalje, da se je knez Oton Windischgrätz za izkazano mu čast najpriserneje zahvalil in društvu 200 K podaril z željo, naj bi tega daru bili deležni kolikor mogoče gasilci. Glede na to

pravi načelnik, da je odbor sklenil, da se da polovica darila v znesku sto kron društveni bolniški blagajnici, drugih sto kron pa naj se porabi za gasilce pri vajah.

Tajnik poroča, da ima društvo 35 delujočih, 5 častnih in 12 podpornih članov. V teku leta je imelo društvo 10 vaj in 6 odborovih sej. Načelnik poroča, da je pri drugi seji meseca sušca 1901. l. odbor soglasno sklenil, da se nad gasilnim hramom sezida eno nadstropje, kar je društvu neobhodno potrebno za zborovanja, posebno pa potrebuje za zimske vaje eno sobo, kajti v gasilnem hramu za to ni prostora. Društvo se je udeležilo korporativno slavnosti petindvajsetletnice bratskega društva v Škofji Loki in blagoslovljenja zastave sosednjega bratskega društva v Gorjah in pogreba gasilca sosednjega društva na Bohinjski Beli.

Veselici sta bili dve, prva s tombolo v korist društveni blagajnici, in plesni venček v korist društveni bolniški blagajnici; gmotni uspeh obeh je bil dovoljen.

Blagajnik poroča, da je imelo društvo 535 K 34 v dohodkov in 3296 K 76 v stroškov, toraj je primanjkljaja 2761 K 42 v, ki je nastal vsled zidanja društvenih prostorov; omenja, da se bode moralo društvo glede naprave orodja omejiti le na neobhodno potrebno orodje toliko časa, da se nastali dolg nekoliko poravnava. Račun in proračun se na to odobrita.

Ker je potekla volitvena doba, treba je bilo voliti nov odbor. Izvoljeni so bili večinoma soglasno: Ivan Rus načelnikom, Anton Wester podnačelnikom, Fran Rus tajnikom, Josip Hribar blagajnikom, Simon Pogačar vodjo plezalecev, Ivan Kapus namestnikom, Leopold Lebar vodjo brizgalničarjev, Jakob Potočnik namestnikom, Anton Lavtar rednikom; poverjeniki Jakob Peternel, župan, Josip Verderber, posestnik, Anton Vovk, posestnik.

Po dokončani volitvi obljubi načelnik s prisego v roke zastopnikom župana, da hoče vse dolžnosti vestno izpolnjevati v prosep društva; isto so gasilci prisegli načelniku in s tem je bil občni zbor dovršen.

R.

Z Žirov. Dne 10. marca je bila Zirovska vas v veliki nevarnosti. Ob 1/4 1 uri opoldne se je užgala hiša trgovca Lengerja na vzhodnem koncu vasi, nevarnost pa je bila, ker je silno vlekel vzhodnik, še veliko večja, ker je vas večinoma še s slamo krita. Kakor hitro se je ogenj zapazil, samo par minut pozneje, stali sta že obe brizgalni ob potoku, ki teče kakih 20 korakov oddaljen. Ravno, ko se je pridila prva cev, se je opeka vsula raz strehe in ogenj je izbruhnil, to pa le na enem koncu plosopja, ki je bil krit z opeko, drugi del je bil krit s pocinjeno pločevino; tam smo od znotraj po stopnicah mogli priti do ognja. Vsled prevelicega dima je bilo gašenje zelo težavno. Dosti bolje pa je bilo tam, kjer je bilo z opeko krito, tisti del je bil v četrte ure pogasjen. Trajalo je poldrugo uro, da smo ogenj popolnoma pogasili. Škoda je cenjena na 1500 kron.

M. Mohorčič, tajnik.

Novice.

Dne 10. avgusta t. l. praznovalo bode kamniško gasilno društvo svojo dvajsetletnico z otvoritvijo novega krasnega gasilnega doma. Isti dan bode zborovala tudi zveza gasilnih društev v Kamniku. Vzpored slavnosti se bode priobčil svoječasno; to pa že danes poudarjamo, da bode, kakor soditi po pripravih, to zopet praznik za gasilstvo na Kranjskem in želeti je le, da se društva tega slavlja mnogobrojno udeležijo in kamniškemu gasilnemu društvu na njega poziv točno odgovorijo radi števila udeležencev, s tem bode delo prav olajšano in za vse v zadostni meri preskrbljeno.

Častnimi člani so bili izvoljeni v poslednji dobi: gospod Doberlet od gasilnih društev v Šmarji in Škofljici; gospod Achtschin od gasilnih društev v Postojni in Škofljici; gospod Gustin od društva v Rudolfovem in zvezni tajnik Trošt od društva v Škofljici.

V tem letu so zvezi pristopila gasilna društva: Škocjan, Morovec, Štepanja vas, Gotenice, Dobropolje, Studeno, Svetli potok, Pirniče in Gameljni.

Novo gasilno društvo se snuje v Mirni peči in tudi v Spodnji Idriji nameravajo osnovati tako društvo.

Razšlo se je gasilno društvo v Sevcih pri Šenpetru.

Večkrat prihajajo vprašanja, kje je dobiti najboljši obliž za popravo cevi. Naznanjamo, da preskrbuje tak obliž tudi v manjši meri zvezni podnačelnik gosp. A. C. Achtschin v Ljubljani, ali pa naj se naravnost naroči od tvrdke **K. Rosenbauer v Lincu**. V katalogu te tvrdke je ta obliž zaznamovan na strani 37 pod številko 665.

Vežbalni mojster ljubljanskega gasilnega društva, Ivan Dax, ima na prodaj **dva nova voza za cevi**. Kdor ju želi kupiti, naj se oglasi pri njem v Mestnem domu.

Posojilnici v Radovljici in Idriji darujeta iz svojih dobičkov tudi prostovoljnemu gasilnemu društvu podpore, kar je prav hvalevredno. Naj se nam naznani, ali tudi druge posojilnice to isto store.

Kranjska hranilnica je l. 1901. darovala gasilnim društvom na Kranjskem **3900 K.** Odbori naj se obračajo do tega bogatega zavoda, ne bodo zaman prosili. Znana stvar je, da naša društva le ob podporah žive in životarijo.

Tvrdka **K. Rosenbauer** v Lincu razposlala je vsem gasilnim društvom svoj ilustrirani katalog. Vredno je, da se isti dobro pregleda, kjer je v njem nekaj stvari, ki se drugje ne dobe.

Gasilnim društvom!

Ona društva, ki še dolgujejo letnino, s tem pozivljamo, da isto vplačajo, da se zamorejo zvezni računi do občnega zbora urediti. **Zvezni blagajnik.**

Listnica uredništva:

Danes izšla je že tretja številka «Gasilec» v tem letu. Pri gosp. Doberletovi slavnosti so mnogi izrazili željo, naj bi «Gasilec» izhajal vsaj vsaka dva meseca, če že ne mesečno. To je pač lahko rečeno, a težko storjeno. Jaz bi že izdajal list, a pišem ga skoro izključno sam; le sem in tje napiše kdo drugi kako vrstico. Torej, gasilci, primite za pero, poročajte o vsaki novosti ali zanimivosti, ki se v društvu zgodi, o požarih i. t. d. Ako bom imel dovolj gradiva, bom tudi izdajal list, a sam vsega ne zmorem, ker sem z delom preobložen. Pomislite, skoro vsako od 116 zveznih gasilnih društev hoče imeti pojasnil ali drugih stvari. Ta društva se zaupno obračajo za vsako informacijo na zvezni odbor in tajnika. Tovariši, to ni majhno delo, ki ga opravljam le v svojih prostih urah, večinoma v noči. Kje pa so še druga dela pri oblastnjah, a vse mora biti točno opravljeno, ker nihče rad ne čaka. Naj bi te besede ne ostale glas upijočega v puščavi!

Na pomoč!

Urednik.

Zahvala.

Podpisani izreka slavnemu odboru Radovljiške posojilnice za veledušno podporo 30 kron, katero je v korist našega društva nakazati blagovolil, najpristranejšo zahvalo.

J. Rus

načelnik gasilnega društva na Bledu.

J. C. Gerber

trgovina s papirjem in knjigoveznica

Kongresni trg Ljubljana Kongresni trg

ima vse uradne knjige za gasilna društva v zalogi, in sicer:

A. C. Achtschin «Vežbovnik»	1 K — v
Osnovnik	3 » 10 »
Službeni zapisnik	3 » 10 »
Blagajniška knjiga	1 do 2 K
Zapisnik	1 » 2 »

I. gornje-avstrijska naprava gasilnih orodij in oprave

Konrad Rosenbauer

v Lincu (Gor. Avstrijsko).

Sesalne brizge vsacega sestava.

Strešne, kljukaste, vtične in mehanične pomikalne lestve.

Vsakojaka oprava za plezalce in šarže.

Razsvetljevalne priprave in glasbila.

Sanitetne oprave in dimne krinke.

Izvrstne konopne cevi neprekosljive dobrote.

Cenilniki zastoj in poštnine prosto. Olajševalni plačilni pogoji.

Jamstvo 5 let.

Jamstvo 5 let.

C. kr. privileg.

tovarna brizgalnic, črepalnic in drugih strojev

R. CZERMAK-A

v Toplicah (Češko)

dobavlja

brizgalnice vsake vrste, hidrofore in vse drugo ognjegasilno orodje.

Najugodnejši plačilni pogoji.

Ces. kr. priv.

tvornica strojev, brizgalnic, cevij in ognjegasilnih predmetov, prva moravska tkalnica cevij in pasov

R. A. Smekal

v Czechu pri Prostějovu

podružnice: Zagreb - Praga - Smichov

odlikovan

s 112 svetinjami, častnimi diplomami i. t. d. priporoča se

za nabavo vsakojakih brizgalnic, gasilnega orodja, pasov i. t. d., kmetijskih strojev, peronospora-brizgalnic po najnižji ceni

kakor v lastni mehanični tkalnici tkane cevi najboljše vrste

po zdatno znižanih cenah.

Postrežba je točna in solidna, pod ugodnimi plačilnimi pogoji na obroke. — Jamčenje za brizgalnice 5 let.

S spoštovanjem

Podružnica **R. A. Smekal** — Zagreb.